

Dato: 03.09.2019
Referanse: 21793/2019
Arkiv: 000
Vår saksbehandler: Heidi Kveen Brustad/Jan Sævig

Trepartssamarbeid - folkevalgte, fagorganisasjonene og administrasjon - evaluering

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Arbeidsmiljøutvalget	
	Partssammensatt utvalg	
	Formannskapet	
	Kommunestyret	

Saksdokumenter vedlagt:

Vedlegg:

- 1 Revidert retningslinje for trepartssamarbeid i Trysil kommune - folkevalgte, fagorganisasjonene og administrasjon

Øvrige saksdokumenter:

Kommuneloven

Hovedavtalen

Sak 2013/1208 Trepartssamarbeid mellom folkevalgt nivå, administrasjonen og de ansattes fagorganisasjoner i Trysil kommune – vedtatt av kommunestyret 28.10.2014.

Rådmannens innstilling:

Trepartsutvalget i Trysil kommune legges ned ved utgangen av inneværende valgperiode.

Dette begrunnes med at forhold mellom ansatte og kommune som arbeidsgiver behandles i de ordinære organer som er lovfestet i kommuneloven.

Trysil kommune

Jan Sævig
rådmann

(Dokumentet er elektronisk godkjent og er derfor uten signatur.)

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok i sak 14/48 og 14/56 opprettelsen av et trepartsutvalg i Trysil kommune. Utvalget består av ni representanter; tre folkevalgte oppnevnt av kommunestyret, tre tillitsvalgte oppnevnt av fagorganisasjonene og tre fra administrasjonen oppnevnt av rådmann. Trepartsutvalget er et tillegg til den formelle vedtakslinja.

Formålet med Trepartsutvalget skulle være å skape helhetlige prosesser der partene kom tidlig inn og kunne være med å forme utvikling og endring.

Partssammensatt utvalg har tatt initiativ til å se på om utvalget skulle reorganiseres for å få til en mer hensiktsmessig funksjon.

Det ble fremmet en sak som var planlagt å gå til AMU, Partssammensatt utvalg, formannskap og kommunestyre i vinter, men rådmannen trakk saken med begrunnelse at det var nødvendig å se på saken på nytt, i forhold til hensiktsmessighet av et slikt organ.

Vurdering

Trepartsutvalget har vært i funksjon siden 17.06.2014. Det har imidlertid vært vanskelig å finne en god måte å få utvalget til å fungere. Trepartsutvalget fulgte saken med utarbeidelse av ny arbeidsgiverpolitikk forholdsvis tett og kom her med verdifulle innspill. Det har i liten grad vært andre saker som har vært løftet inn og vært drøftet i utvalget. Hensikten med et Trepartsutvalg er at de tre partene skulle møtes tidlig i prosesser for å komme med innspill ut fra sin funksjon, før den formelle linja behandler sakene. Et overordnet måle med utvalget er å bidra til en styrking og forbedring av de kommunale tjenestene, samt å bidra til effektiv ressursutnyttelse. Dette skal igjen sikre kvalitet og standarder for tjenestene. Det er beskrevet i retningslinjene at dette gjøres gjennom å øke evnen til å møte ytre krav, bidra til høyere bruker- og medarbeidertilfredshet, øke arbeidstakerens nærvær, styrke og videreutvikle i arbeidstakerens endringsevne ved omstillingsarbeid, bygge av godt omdømme og trygge arbeidsplasser. Dette skal skje innenfor vedtatte økonomiske rammer gjennom tilpasning, utvikling og forbedring av tjenestene.

Arbeidet i utvalget var tenkt som en gjensidig idedugnad, utveksling av forslag til utvikling og endring ut fra den enkeltes kompetanse. For å få til en jevnbyrdig dialog skal det ikke legges fram en fullstendig saksbehandling fra administrasjonens side, men bakgrunnsstoff til drøfting/diskusjon.

Det har vist seg å være en hemske i forhold til den uformelle saksbehandlingen at medlemmene i utvalget å ikke ha hatt nok innsikt til sakene, særlig når de kommer på et tidlig tidspunkt.

Trepartsutvalget er ikke hjemlet i lov og avtaleverk og ligger derfor utenfor den formelle vedtakslinja. Det er få kommuner som har et slikt utvalg. Lunner kommune er en av de kommuner som har et aktivt trepartsutvalg i kommunen. Med dette som bakgrunn hadde Partssammensatt utvalg og Trepartsutvalget en samling der ordfører i Lunner kommune orienterte om hvordan arbeidet i deres utvalg fungerte.

I Lunner kommune erstatter Trepartsutvalget både administrasjonsutvalget og planutvalget. Oppgavene til Trepartsutvalget er i hovedsak de samme oppgavene som Trysil kommune har beskrevet i våre retningslinjer, men er nær knyttet til arbeidet i partssammensatt utvalg og kommuneplanarbeid. Ordfører i Lunner kommune betegner trepartssamarbeidet som et likeverdig og konstruktivt samarbeid mellom de tre partene og beskriver det som en særegen møteplass der de formelle avtalepartene treffer folkevalgte, og han er godt fornøyd med hvordan utvalget fungerer. Hensikten har blant annet vært å gjøre kommunen til en bedre plass og bo og arbeide i.

De folkevalgte i Trepartsutvalget og Partssammensatt utvalg i Trysil har ønsket en gjennomgang for å se om en annen organisering enn dagens kan gi mer aktivitet.

I saken som skulle behandles, først i AMU den 27.2.2019, la rådmannen fram et forslag der Partssammensatt utvalg utvides med tre representanter fra administrasjonen når den formelle delen av Partssammensatt utvalg var ferdig og en mer uformell drøfting/diskusjon skulle finne sted. Rådmannen trakk imidlertid saken i møtet, med bakgrunn i prinsipielle betraktninger som kom fram i forarbeidene til den nye kommunelov.

I den nye kommuneloven som i noen grad blir gjeldende fra valget nå og i hovedsak blir gjort gjeldende fra 1.1.2020 er det slått fast at Partssammensatt utvalg er lovfestet. Dette utvalget behandler saker

mellom ansatte og kommune v/politikere som arbeidsgiver. Dette er det eneste utvalget som er beskrevet med flere parter. I forarbeidet til den nye kommuneloven ble det utarbeidet en NOU 2016:4 og denne er svært tydelig i sine anbefalinger når det gjelder kommunale utvalg:

8.6.2.3 Folkevalgte organer og administrative organer

Utvalget mener det fortsatt bør være to hovedtyper av organer i kommunene: de folkevalgte og de administrative. De folkevalgte organene er opprettet av folkevalgte organer etter reglene for disse, jf. omtale foran, i punkt 8.4. Medlemmene er folkevalgte (direkte eller indirekte valgt) og i enkelte tilfeller andre særskilt tillitsvalgte (som ansatte representanter i partssammensatte utvalg). Det er strenge regler for saksbehandling og åpenhet for disse organene.

De administrative organene settes sammen av kommunedirektøren. Kommunedirektøren står fritt til å organisere sin stab slik han eller hun vil, og dermed også til å etablere ulike arbeidsgrupper eller andre typer administrative organer. Møter i slike organer eller arbeidsgrupper innad i administrasjonen er ikke omfattet av noen krav til møteoffentlighet slik det er for de folkevalgte organene.

De folkevalgte og administrasjonen har prinsipielt svært ulike roller. Utvalget mener derfor at organer enten skal være folkevalgte eller administrative. En sammenblanding kan få uheldige konsekvenser for en ryddig og åpen håndtering av saker.

Skillet mellom folkevalgte og administrasjonen er således viktig også når det gjelder organer. Organer eller arbeidsgrupper e.l. skal enten være et folkevalgt organ og følge reglene for disse, eller være et administrativt organ innenfor administrasjonen og følge den arbeidsformen som gjelder der. Et organ eller en arbeidsgruppe e.l. kan således ikke bestå av både folkevalgte og administrasjonen. I tillegg til at dette bryter med det prinsipielle skillet mellom folkevalgte og administrasjon, så vil slike blandingsorganer skape uklare ansvarslinjer. Medlemmer i administrative organer har en administrativ ansvarslinje som går opp til kommunedirektøren. Kommunedirektøren svarer til de folkevalgte. Om det da skulle sitte folkevalgte i administrative organer, ville det blitt en uklar ansvarslinje. På tilsvarende måte blir det uklart om administrasjonen sitter i folkevalgte organer.

En del kommuner har forsøkt å etablere ulike varianter av organer som på ulikt vis har blandet folkevalgte og administrasjonen. Dette har til dels medført kritikk og til dels en usikkerhet om hva som er lovlig, og hva som ikke er lovlig. Formålet er gjerne å trekke faglighet inn i de politiske vurderingene og å skape effektive og kunnskapsrike organisasjoner.

Utvalget mener at dette skillet mellom folkevalgte og administrasjon er viktig, og at det bør fastholdes. Å skulle åpne for noen form for kombinasjonsutvalg vil være uryddig. Det er de folkevalgte som representerer innbyggerne, og som derfor skal ta beslutningene. I mindre og ikke prinsipielle saker kan myndighet være delegert til administrasjonen. Utover det er det de folkevalgte som må fatte slike beslutninger. At det ikke skal være kombinasjonsutvalg betyr imidlertid ikke at ikke kommunedirektøren eller en annen fra administrasjonen kan bidra i et folkevalgt organ som sekretær eller fagperson. Noen fra administrasjonen kan imidlertid ikke som sådan være medlem i et utvalg. En ansatt i administrasjonen kan altså ikke, [13](#) i egenskap av å være ansatt, være medlem i et folkevalgt organ. Det er imidlertid, som hovedregel, ikke noe i veien for at en ansatt velges som en folkevalgt inn i et folkevalgt organ. Dette er imidlertid noe annet. Vedkommende vil i så fall delta i organet som folkevalgt og representant for sitt parti, og ikke som ansatt. Se valgbarhetsreglene i gjeldende kommunelov § 14 hvor det er noen unntak for enkelte ledende stillinger som er konkret nevnt.

Som beskrevet foran foreslår utvalget å lovfeste at kommuneloven, og eventuelt særlover, uttømmende regulerer adgangen til å opprette folkevalgte organer. Dette vil tydeliggjøre skillet mellom folkevalgte og administrative organer, og det vil klargjøre de reglene som gjelder for de folkevalgte organene. Kravet om hjemmel for å kunne opprette et organ og kravet om å følge

saksbehandlingsreglene gjelder bare dersom det er snakk om et folkevalgt organ i kommunen. Dersom administrasjonen oppretter en arbeidsgruppe eller et annet organ, vil ikke det være omfattet av disse reglene. Dersom noen eksterne utenfor kommunen oppretter et organ og ønsker å ha med enkelte medlemmer blant de folkevalgte i kommunen, vil heller ikke dette være omfattet av saksbehandlingsreglene for folkevalgte organer.

Oppsummering

Med bakgrunn, både i at vi har slitt med å få Trepartsutvalget til å fungere, og vel så mye med bakgrunn i de prinsippene som tydelig anbefales i NOU 2016:4 om folkevalgte organer og administrative organer, anbefaler rådmannen at Trepartsutvalget legges ned. Det må etter rådmannens vurdering fremover legges energi i å få Partssammensatt utvalg til å fungere på en best mulig måte. Dersom kommunestyret ikke velger å legge ned utvalget slik rådmannen innstiller er det rådmannens syn at Partssammensatt utvalg utvides med tre personer fra administrasjonen når mer uformelle diskusjoner og drøftinger skal finne sted.

Konklusjon

Forhold mellom ansatte og kommune som arbeidsgiver behandles i de ordinære organer som er lovfestet i kommuneloven. Med dette som bakgrunn legges Trepartsutvalget i Trysil kommune ned når den nye valgperioden inntreer.